

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 161/06-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 17. mája 2006 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. V. B., bytom Ž., zastúpeného advokátkou JUDr. M. K., B., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a jeho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 67/04 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. V. B. **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 16. marca 2006 doručená sťažnosť (z 2. marca 2006) MUDr. V. B., bytom Ž. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. M. K., B., pre namietané porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a jeho práva na prejednanie veci v primeranej

lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 8 C 67/04.

Splnomocnená právna zástupkyňa sťažovateľa v sťažnosti uviedla, že označené súdne konanie začalo 19. apríla 2004 podaním žaloby zo strany sťažovateľa, ktorou sa domáhal „... určenia svojho vlastníckeho práva v podiele $\frac{1}{2}$ k pozemku parc. č. 2359 o výmere 1042 m² nachádzajúcim sa v katastrálnom území T., zapísanom na Katastrálnom úrade v T., Správa katastra v T. na LV č. 263 a jeho vydania voči žalovanému, ktorým je Mesto T. Konanie má číslo 8 C/67/2004. Pozemok sťažovateľ nadobudol dedením po svojej matke a bol pod nátlakom nútený predáť ho československému štátu v roku 1980. V konaní 8 C/67/2004 sťažovateľ namieta neplatnosť kúpnej zmluvy z dôvodov, že nespĺňa základné náležitosti právneho úkonu ako sú sloboda vôle, určitosť a zrozumiteľnosť jej prejavu a nesplnenie podmienky, na ktorú bola zmluva viazaná...“

Spolu so žalobou podal sťažovateľ návrh na vydanie predbežného opatrenia, ktorým by súd zakázal žalovanému nakladať s predmetom sporu. Konanie o predbežnom opatrení bolo ukončené 30. septembra 2004, keď bolo sťažovateľovi doručené uznesenie Krajského súdu v T., ktorým bolo predbežné opatrenie s konečnou platnosťou nariadené. Od doručenia tohto rozhodnutia do podania sťažnosti ústavnému súdu prešlo sedemnásť mesiacov, počas ktorých okresný súd vyriešil iba otázku súdneho poplatku. Výzvou z 9. novembra 2004 doručenou právnej zástupkyňi sťažovateľa 13. decembra 2004 vyzval okresný súd sťažovateľa na oznámenie hodnoty predmetu konania. Sťažovateľ nemal potrebné odborné znalosti, preto okresnému súdu oznámil, že hodnotu predmetu konania určiť nevie. Výzvou z 27. januára 2005 doručenou právnej zástupkyňi sťažovateľa 15. februára 2005 vyzval okresný súd sťažovateľa na zaplatenie súdneho poplatku v nesprávnej výške. Sťažovateľ podal odvolanie proti takto stanovenému súdnemu poplatku. Okresný súd uznesením z 15. marca 2005 vyrubil súdny poplatok, tentokrát už v správnej výške 45 585 Sk.

Žiadosťou z 12. apríla 2005 požiadal sťažovateľ o oslobodenie od súdnych poplatkov. Okresný súd vydal 2. júna 2005 uznesenie, ktorým sa oslobodenie „neprižnalo“.

Pretože toto rozhodnutie „... nerešpektovalo skutkový stav a po formálnej stránke vykazovalo vady...“, sťažovateľ proti nemu podal 16. júna 2005 odvolanie. Po odvolaní sťažovateľa okresný súd uznesenie z 2. júna 2005 opravil uznesením z 11. júla 2005 s odôvodnením, že pri písomnom vyhotovení došlo k zámene slov „priznáva“ a „nepriznáva“. V dôsledku týchto skutočností bolo odvolanie sťažovateľa následne odmietnuté uznesením z 15. augusta 2005 doručeným sťažovateľovi 30. augusta 2005.

Sťažovateľ namieta «... Zmätočný postup porušovateľa, keď najprv nesprávne určil súdny poplatok a následne vydal chybné uznesenie, prispel k niekoľko-mesačným prieťahom v konaní. (...)

Aj keď od začiatku konania prešli takmer dva roky a od definitívneho vyriešenia otázky súdnych poplatkov takmer sedem mesiacov, vo veci samotnej súd nevykonal žiaden procesný úkon. Porušovateľ do dnešného dňa nevytýčil vo veci žiadne pojednávanie a nie je známy ani časový horizont jeho možného vytýčenia.

V odpovedi na sťažnosť podľa § 62 ods. 1 a nasl. zákona č. 757/2004 Z. z. zástupca porušovateľa poverený výkonom funkcie predsedu súdu (ďalej len „zástupca porušovateľa“) priznal zo strany zbytočné prieťahy. V odpovedi zástupca porušovateľa poukázal na postup sťažovateľa, ktorý podľa jeho názoru prispel k prieťahom v konaní. Konanie sťažovateľa prispelo k prieťahom v konaní však len v trvaní dvoch až troch mesiacov. Pritom je predmetné konanie na súde od apríla roku 2004, čo je viac ako 22 mesiacov. (...)

Porušovateľ nemôže namietat' právnu ani faktickú zložitost' veci, a to jednak z dôvodu, že sťažovateľ poskytol porušovateľovi všetky písomné dokumenty potrebné na rozhodnutie vo veci, a zároveň z dôvodu, že porušovateľ ešte ani nezačal hodnotiť skutkový stav veci. Až na základe zistenia skutkového stavu je možné hodnotiť vec z právnej stránky a následne vyvodit' právne dôsledky. Porušovateľ do dnešného dňa nevyzval sťažovateľa na doloženie dôkazov, nevytýčil pojednávanie a nevykonal ani iný úkon, ktorý by smeroval k riadnemu zisteniu stavu veci a následnému rozhodnutiu. (...)

Čo sa týka kritéria postupu účastníkov konania, postup sťažovateľa neprispel zvlášť významnou mierou k prieťahom konania. Ako je uvedené vyššie, konanie sťažovateľa prispelo k prieťahom len v trvaní približne dvoch až troch mesiacov, pričom však samotné

konanie trvá takmer dva roky. Od obdobia, kedy nastalo konanie sťažovateľa, ktoré podľa zástupcu porušovateľa prispelo k prietahom, ubehlo už desať mesiacov, za ktoré porušovateľ okrem chybných a opravných uznesení ohľadom oslobodenia sťažovateľa od súdnych poplatkov nevykonan nič. (...)

Konanie trvá už viac ako 22 mesiacov, za ktoré bola vyriešená otázka predbežného opatrenia (do septembra 2004) a otázka súdnych poplatkov (do augusta 2005, pričom porušovateľ túto otázku riešil od novembra 2004). Do dnešného dňa sa nekonalo, nebolo vytýčené a ani nie je známy časový horizont možného pojednávania. Súd v merite veci napriek splneným podmienkam nevykonan žiaden procesný úkon smerujúci k rozhodnutiu vo veci. (...)»

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd nálezom rozhodol: „*Základné právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 DOHOVORU o ochrane ľudských práv a základných slobôd bolo postupom Okresného súdu v Trenčíne v konaní vedenom pod sp. zn. 8C/67/2004 porušené.*

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi primerané zadostučinenie v sume 100.000,- Sk.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 42.914,- Sk.“

Sťažovateľ ústavnému súdu v prílohe sťažnosti predložil fotokópiu listu predsedu okresného súdu sp. zn. Spr. 2008/06 z 15. februára 2006, v ktorom sa uvádza: „*Dňa 18. 1. 2006 mi bola doručená Vaša sťažnosť na prietahy v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 8C/67/2004.*

Po oboznámení sa s príslušným súdnym spisom sp. zn. 8 C/67/2004 som zistil, že Vaša sťažnosť je čiastočne dôvodná.

Z predmetného súdneho spisu vyplýva, že vo veci nebol odo dňa 13. 9. 2005, kedy nadobudlo právoplatnosť uznesenie č. k. 8 C/67/2004-77 zo dňa 15. 8. 2005, vykonaný zo strany súdu žiadny úkon smerujúci k meritórnemu prejednaniu a rozhodnutiu veci. Za obdobie, ktoré tomuto dňu predchádza som zo súdneho spisu žiadne prietahy v konaní, ktoré by zaviniť tunajší súd nezistil. V uvedenom období sa musel súd v prvom rade

zaoberať návrhom Vášho klienta na vydanie predbežného opatrenia. Keďže ste sa proti rozhodnutiu tunajšieho súdu o tomto návrhu odvolali musela byť vec predložená odvolaciemu súdu. Ďalej bolo potrebné vyriešiť otázku súdneho poplatku z návrhu na začatie konania. Tu poukazujem na skutočnosť, že Váš klient ako navrhovateľ si nesplnil svoju povinnosť zaplatiť súdny poplatok z návrhu na začatie konania, ktorý bol splatný pri podaní návrhu. Nesplnil si ani svoju povinnosť oznámiť súdu cenu predmetu poplatkového úkonu. Rovnako dávam do pozornosti skutočnosť, že Váš klient požiadal o oslobodenie od súdnych poplatkov až podaním doručeným súdu dňa 19. 4. 2005, hoci ste boli o vykonávaní úkonov smerujúcich k výzve na zaplatenie súdneho poplatku informovaný už od novembra 2004. Žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov pritom zdôvodňuje Váš klient skutočnosťami, ktoré existovali už v čase podanie samotného návrhu na začatie konania a preto bolo vhodné, aby žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov podal súčasne z návrhom na začatie konania.

Na základe vyššie uvedených skutočností zákonnú sudkyňu písomne do spisu upozorňujem na jej povinnosť konať v pridelených veciach bez zbytočných prietáhov a zároveň pristupujem k sledovaniu plynulosti predmetného konania.“

II.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podanie sťažovateľa možno kvalifikovať ako sťažnosť v zmysle čl. 127 ústavy v spojení s § 18 ods. 1 písm. f) a § 49 a nasl. zákona o ústavnom súde, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj porušenie svojho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v dôsledku zbytočných prietáhov v dosiaľ neskončenom konaní vedenom na okresnom súde pod sp. zn. 8 C 67/04.

Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy: „Každý má právo, aby sa jeho vec (...) prerokovala bez zbytočných prietáhov (...).“

Podľa ustanovenia čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru: „Každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...).“

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prietáh v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy alebo porušenie práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (II. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 154/03, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04).

V prípade, keď ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prietáhmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prietahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, nevysloví porušenie základného práva zaručeného v tomto článku (II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03) alebo návrh odmietne ako zjavne neopodstatnený (I. ÚS 17/01, I. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, III. ÚS 199/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že konanie, v ktorom malo dôjsť k porušeniu označených práv sťažovateľa, trvá približne dva roky. Prípadná skutková alebo právna zložitnosť veci nemohla doterajšiu dobu konania zásadným spôsobom ovplyvniť, pretože okresný súd dosiaľ vec meritórne neprejednával. To však neznamená, že bol v konaní

nečinný. Sťažovateľ podal spolu s návrhom na začatie konania aj návrh na vydanie predbežného oparenia. Po rozhodnutí okresného súdu o tomto návrhu bola vec v dôsledku odvolania predložená súdu vyššieho stupňa. Jeho rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené 30. septembra 2004. Okresný súd sa následne začal zaoberať otázkou zaplatenia súdneho poplatku, ktorý sťažovateľ pri podaní návrhu na začatie konania nezaplatil a ani nepožiadaval o oslobodenie od súdnych poplatkov.

V tejto súvislosti ústavný súd pripomína, že z ustanovenia § 101 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) vyplýva pre účastníka konania procesná povinnosť prispieť k tomu, aby sa dosiahol účel konania, poskytnutím náležitej súčinnosti súdu v záujme zabezpečenia plynulého postupu v konaní. V sporovom konaní, akým je aj posudzované konanie, nesie procesnú zodpovednosť za podanie kvalifikovaného návrhu na začatie konania, za predkladanie dôkazov, ale aj za včasnú realizáciu iných úkonov potrebných na dosiahnutie účelu takého konania vo výraznej miere účastník (obdobne napr. IV. ÚS 381/04, III. ÚS 347/04).

V dôsledku nezaplatenia súdneho poplatku pri podaní žaloby bol okresný súd povinný vyzvať sťažovateľa na odstránenie nedostatku v podmienkach konania splnením si poplatkovej povinnosti (§ 10 ods. 1 zákona č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov), čím dochádzalo k predlžovaniu konania. Miera predĺženia posudzovaného konania v súvislosti s riešením otázky zaplatenia súdneho poplatku bola umocnená tak pochybeniami okresného súdu pri stanovení výšky poplatku (27. januára 2005) a pri písomnom vyhotovení rozhodnutia o žiadosti sťažovateľa o oslobodenie od súdnych poplatkov (2. júna 2005), ako aj postupom sťažovateľa, ktorý na výzvu okresného súdu z 9. novembra 2004 nereagoval spôsobom zodpovedajúcim procesnej povinnosti účastníka konania poskytnúť súdu náležitú súčinnosť podľa jeho pokynov (§ 101 ods. 1 OSP) a ktorý žiadosť o oslobodenie od súdnych poplatkov podal až v druhej polovici apríla 2005.

Prihliadajúc na tieto skutočnosti nemožno podľa názoru ústavného súdu postup okresného súdu v posudzovanom konaní v súčasnosti, t. j. po uplynutí obdobia dvoch rokov

od nápadu veci (19. apríla 2004), počas ktorého boli realizované viaceré procesné úkony, považovať za postup, ktorý by bolo možné kvalifikovať, ako „zbytočné prietahy v konaní“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (obdobne napr. I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04).

Aj keď v postupe okresného súdu v označenom konaní sa vyskytli prietahy (predovšetkým v období po 30. auguste 2004), ich intenzita (do podania sťažnosti ústavnému súdu) s prihliadnutím na ostatné okolnosti prípadu (vrátane podielu sťažovateľa na predĺžení doterajšej doby posudzovaného konania) nedosiahla úroveň odôvodňujúcu záver o porušení základného práva sťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a nevyklučuje definitívne možnosť prejednávania predmetnej veci v „primeranej lehote“ podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru za predpokladu sústredeného a intenzívneho postupu okresného súdu v posudzovanom konaní v nasledujúcom období.

S ohľadom na tieto skutočnosti preto neprichádza do úvahy, aby ústavný súd postup okresného súdu v predmetnom konaní po prípadnom prijatí návrhu (sťažnosti) na ďalšie konanie kvalifikoval ako porušenie označených práv sťažovateľa.

Z uvedených dôvodov preto ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Nad rámec uvedeného ústavný súd pripomína, že v prípadoch, v ktorých sa sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia jeho základných práv zbytočnými prietahmi v súdnom konaní, možno považovať za prostriedok nápravy vo vzťahu k namietanému postupu všeobecného súdu sťažnosť na prietahy podľa § 17 ods. 1 zákona Slovenskej národnej rady č. 80/1992 Zb. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky, štátnej správe súdov, vybavovaní sťažností a o voľbách prísediacich (zákon o štátnej správe súdov) v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 80/1992 Zb.“), resp. po 1. apríli 2005 sťažnosť na prietahy v konaní podľa § 63 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon č. 757/2004 Z. z.“).

Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľ pred podaním sťažnosti ústavnému súdu nepostupoval tak, ako mu to umožňoval § 17 ods. 1 zákona č. 80/1992 Zb., resp. po 1. apríli 2005 § 63 zákona č. 757/2004 Z. z. (ani nepreukázal, že by si práva, ktorých porušenie namieta pred ústavným súdom, chránil prípadne iným spôsobom). Ústavný súd nepovažuje za vyčerpanie tejto možnosti podľa citovaných ustanovení sťažnosť doručенú okresnému súdu 18. januára 2006. Predseda okresného súdu na túto sťažnosť odpovedal listom sp. zn. Spr. 2008/06 z 15. februára 2006, v ktorom uznal jej čiastočnú opodstatnenosť (v dôsledku nečinnosti po 13. septembri 2005) a súčasne sťažovateľovi oznámil: „... Na základe vyššie uvedených skutočností zákonnú sudkyňu písomne do spisu upozorňujem na jej povinnosť konať v pridelených veciach bez zbytočných prieťahov a zároveň pristupujem k sledovaniu plynulosti predmetného konania.“ Vzápätí po doručení tejto odpovede okresného súdu bola sťažovateľom 14. marca 2006 prostredníctvom pošty podaná sťažnosť ústavnému súdu.

Ústavný súd konštatuje, že podanie sťažnosti predsedovi okresného súdu podľa zákona č. 757/2004 Z. z. v takom krátkom čase pred podaním sťažnosti ústavnému súdu sa javí byť iba formálnym úkonom, ktorému nemožno pripísať účinky, ktoré by inak taká sťažnosť mohla mať, ak by predseda okresného súdu dostal primeranú (rozumnú) lehotu na prijatie opatrení proti zbytočným prieťahom vo veci samej (mutatis mutandis IV. ÚS 306/04, III. ÚS 73/05).

Sťažovateľ taktiež nepreukázal a ani netvrdil, že podmienku podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa, a existenciu takýchto dôvodov nemožno vyvodiť ani z obsahu sťažnosti (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vzhľadom na to, že podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde nie je sťažnosť prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov, ústavný súd konštatuje, že okrem

zjavnej neopodstatnenosti existuje aj ďalší dôvod brániaci prijatiu sťažnosti na ďalšie konanie spočívajúci v jej neprípustnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 17. mája 2006